

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

249

Պոպուլարներ բոլոր յերկիրներ, մրացե՛ք!

Հ

L. Տեքսյան.

**ԽՍՀՄ-Ի ՆՈՐ
ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՅԵՎ
ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍՅԱՆ
ՔԵԴԵՐԱՑԻԱՆ**

342(47)

F-55

101 MAR 2000
5 FEB 2000

342(47)

L. ԲԵՐԻԱ

F-55

Խ Ս Յ Մ - Ի

ՆՈՐ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՅԵՎ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍՅԱՆ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱՆ

50107
50107

249

ՀԱՅԿՈՒՍՏՐԱՏ — 1936

01 MAR 2013

34.687

Ընկ. Լ. ԲԵՐԻԱՅԻ հոդվածը, տպագրված
«Правда»-յում 1936 թ. հունիսի 12-ին:

ՀամԿ(Ե)Կ Կենտրոնական Կոմիտեյի հունիսյան պլե-
նումն ընկեր Ստալինի ղեկուցման առթիվ հիմնակա-
նում հավանութուն տվեց Խորհրդային Սոցիալիստա-
կան Հանրապետութիւնների Միութեան նոր Սահմա-
նադրութեան նախագծին, Սահմանադրութիւն, վորը
համաշխարհային սրատեման նշանակութիւն ունի
ինչպես մեր յերկրի, այնպես ել կոմունիստի դործի հա-
մար ամբողջ աշխարհում:

ԽՍՀՄ-ի նոր Սահմանադրութիւնը հաստատում է
այն մեծադույն անտեսական ու քաղաքական փոփոխու-
թիւնները, վորոնք կատարվել են մեր յերկրում Խոր-
հրդային Միութեան առաջին Սահմանադրութիւնն
ընդունելուց հետո անցած տարիների ընթացքում:

Այժմ մենք արդեն կարող ենք այդ սոցիալ-անտեսա-
կան փոփոխութիւնների հիման վրա, մաստաների ալ-
տիվութեան ու քաղաքական դիտակցութեան աճման հի-
ման վրա, մինչև վերջը ծանալել Խորհրդային դեմո-
կրատիան, աշխատավորների իսկական դեմոկրատիան:

Մինչդեռ կապիտալիստական պետութիւններն ըն-
թանում են Փաշիստական դիկտատուրայի, աշխատա-
վոր մասսաների նույնիսկ ամենատարրական իրավունք-
ների հետադարձ փոտնահարման ու նրանց այդ իրա-
վունքներից զրկելու ուղիով, Խորհրդային պետութիւն-

3259-91

Л. БЕРИЯ
НОВАЯ КОНСТИТУЦИЯ СССР
И
ЗАКАВКАЗСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ
Армпартиздат, Эривань.

նրն ընթանում է սամբոլջ ժողովրդի համար խոհական դեմոկրատիայի ամենալայն ծավալման ուղիով: Սրանք են մեր կուսակցության մեծագույն հաղթանակները: Սրանք են Համկ(բ)Կ Կենտկոմի և մեր կուսակցության առաջնորդ մեծ Ստալինի հանճարեղ ղեկավարութան հաղթանակները:

Սոցիալիզմի հաղթանակները, լենինյան-ստալինյան ազգային քաղաքականութան ճիշտ կենսադործման հետևանքով, փոխեցին ազգութիւնները դրութիւնը խորհրդային Միութեան մեջ, փոխեցին նրա ազգային հանրապետութիւնները դեմքը:

* * *

Նոր Սահմանադրութեան նախագիծը, վերը համարնութեան արժանացավ Համկ(բ)Կ Կենտկոմի պլենումի և ԽՍՀՄ-ի Կենտգործկոմի նախագահութեան կողմից, նախատեսում է Անդրկովկասյան Ֆեդերացիայի վերացումը և Անդրկովկասի հանրապետութիւնները՝ Վրաստանի, Ադրբեջանի ու Հայաստանի մուտքն անմիջականորեն ԽՍՀՄ-ի մեջ:

Այդ առաջարկն ուղղակի կերպով բղխում է մեր կուսակցության դիկտոր գծի, մասնավորապես նրա ազգային քաղաքականութեան հաջողութիւններից ու հաղթանակներից, վոր հեղափոխութեան տարիներին սոցիալիստական շինարարութեան դործում ձեռք են բերվել Անդրկովկասի հանրապետութիւններում:

Ինչպիսի՞ պայմաններում է ստեղծվել Անդրկովկասյան Ֆեդերացիան:

ա) աշխատավոր մասսաների և Կարմիր բանակի միացյալ ջանքերով 1920—1921 թվականներին Ադրբե-

ջանում, Վրաստանում և Հայաստանում հաստատվեց խորհրդային իշխանութիւն:

բ) Անդրկովկասի խորհրդային հանրապետութիւնները ժառանգութիւն ստացան մենչևիկները, մուսավաթականները և դաշնակների տիրապետութեան կողմից իսպառ ավերված հետամնաց տնտեսութիւն:

դ) մենչևիկները, դաշնակները և մուսավաթականները կողմից իմպերիալիստական ինտերվենտները ուղղակի դերակատրվով Անդրկովկասի ժողովուրդները միջև կազմակերպված արյունալի ընդհարումները հետեւիւնքները դեռ վերացված չէին:

դ) մենչևիկները, մուսավաթականները և դաշնակներն ախտով պայքար ելին մղում խորհրդային իշխանութեան դեմ, հրահրելով ազգային յերկպառակութիւնը:

Անդրկովկասի հանրապետութիւնները այդպիսի դրութիւնը խորհրդային իշխանութեան ստեղծման ու ամրապնդման սկզբնական շրջանում հրամայողաբար պահանջում էր Անդրկովկասի հանրապետութիւնները համատեղ ջանքերը՝ տնտեսական փլուզումը վերացնելու և տնտեսութիւնը բարձրացնելու համար, հատուկ մարմին ստեղծելու համար, «վորը կարողանար կարգավորել փոխհարաբերութիւններն ազգութիւնները միջև» (Ստալին), Անդրկովկասի հանրապետութիւնների համատեղ ջանքերը՝ մենչևիկների, դաշնակների ու մուսավաթականների հակահեղափոխական կուսակցութիւնները վերջնականապես ջախջախելու համար:

Լենինի և Ստալինի միատեղ առաջարկով 1921 թվականի նոյեմբերի 29-ին ՌԿ(բ)Կ Կենտկոմն Անդրֆեդերացիա ստեղծելու մասին վորոշում ընդունեց, վորի

մեջ անդրկովկասյան հանրապետութիւնների Փեղերացիան ճանաչեց սկզբունքորեն բացարձակապես ճիշտ ու իրականացման անպայման յենթակա և առաջարկեց Վրաստանի, Հայաստանի ու Ադրբեջանի կենտրոնական կոմիտեներին կենսագործել այդ վորոշումը:

Կատարելով Լենինի - Ստալինի այդ ուղղակի ցուցումները և ՌԿ(բ)Կ կենտկոմի վորոշումը, Անդրկովկասի բոլշևիկները Ս. Որջոնիկիձեյի անմիջական ղեկավարութեամբ ստեղծեցին Անդրկովկասյան Փեղերացիան:

ԱնդրՓեղերացիայի ստեղծումն ու ամրապնդումը, ինչպես հայտնի յե ընթացքով նացիոնալ-ուկրոնիստները դեմ մղվող պայքարում:

Նացիոնալ-ուկրոնիստները չէին ըմբռնում հեղափոխութեան դարդացման այն շրջանի ամբողջ յուրահատկութիւնը և դեմ էին դուրս գալիս Փեղերացիային:

Նրանք չէին հասկանում, վոր այդ ժամանակաշրջանում ԱնդրՓեղերացիայի ստեղծումն ու ամրապնդումն Անդրկովկասի հանրապետութիւններում խորհրդային իշխանութիւնը պահպանելու և ամրապնդելու հարց եր հանդիսանում:

Նացիոնալ-ուկրոնիստները, չհասկանալով Անդրկովկասյան հանրապետութիւններում խորհրդային իշխանութիւնը պահպանելու և դարդացնելու համար մղվող պայքարի այդ առաջնահերթ խնդիրը, գլորվում էին վրացական մենչևիկներին, հայկական դաշնակիցների ու ադրբեջանյան մուսավաթականների դիրքերը:

Ստեղծելով և ամրապնդելով ԱնդրՓեղերացիան, Անդրկովկասի բոլշևիկները մեծ պայքար մղեցին նա-

ցիոնալ-ուկրոնիզմի դեմ և ջախջախեցին նացիոնալ-ուկրոնիստական ուղղիցիան, վորի մի մասը, ինչպես հայտնի յե, հետագայում անցավ հակահեղափոխական արոցկիզմի բանակը:

Նացիոնալ-ուկրոնիզմն իրենից ներկայացնում եր աջ ուղորտոնիստական մի հոսանք, վորն արտացոլում եր բուրժուական - նացիոնալիստական, մենչևիկյան ու կուլակային տարրերի ճնշումն անդրկովկասյան կուսակազմակերպութիւնների առանձին միջնաշերտերի վրա:

Նացիոնալ-ուկրոնիզմը վրացական հարձակողական շովինիզմի բացահայտ արտահայտութիւնն եր հանդիսանում, շովինիզմ, վորը փորձում եր Անդրկովկասը դարձնել անգլամիջյան ընդհարումների յերկիր, ձրգտում եր հարութիւն տալ մենչևիկյան տիրապետութեան ժամանակներին, յերբ շովինիստական կատարութեան մոլորեցի մեջ մարդիկ ալրում ու կոտորում էին միմյանց:

Վրացական նացիոնալ-ուկրոնիստները ցանկանում էին ողտագործել Վրաստանի աշխարհապական ու տնտեսական առաջնութիւնները, այնպիսի կարևորագույն հանդուցային կետերին նրա տիրապետելու հետևանքով, ինչպես Թիֆլիսը և Բաթումը: Այդ հիման վրա նրանք պահանջում էին, վոր Վրաստանը դուրս գա ԱնդրՓեղերացիայից, ցանկանում էին արտոնութիւններ ստեղծել Վրաստանի համար՝ ի հաշիվ Խորհրդային Ադրբեջանի ու Հայաստանի:

Նացիոնալ-ուկրոնիստներն սղրարային-գլուղացիական հարցում արտացոլում էին վրացական աղնլականների ու կուլակների շահերն ու պահանջները, նրանք սրաչապանում էին կուլակային աղրարային

բաղաբահանութեանը, հանդիսանալով մեր դյուզլի դարդացման կապիտալիստական ուղիների մունետիկներն ու դրա համար մարտնչողները:

Նացիոնալ-ուկրոնիզմի վտանգն այն էր, վսր նա հաղթութեան տանելու դեպքում կամրացներ ճորտատիրութեան մնացուկները գյուղում, կամրացներ կուլակութեան զերքերը, Վրաստանն ու Անդրկովկասը կվերածեր ազդամիջյան բաղխումների ու արյունալի ընդհարումների թատերաբեմի, կվիժեցներ իմպերիալիզմի դեմ ուղղված՝ խորհրդային հանրապետութեաններին միասնական — ինտերնացիոնալ ճակատը, կարձակեր մեկն իկներին ու բուրժուական նացիոնալիստներին սեպիցիոն ուժերը և դրանով իսկ ճանապարհ կհարթեր իմպերիալիստական ինտերվենցիայի ու կապիտալիզմի վերականգնման համար:

Ուստի և նացիոնալ-ուկրոնիզմի դեմ մղված պայքարը, Անդրֆեդերացիայի ստեղծման համար մղված պայքարն այդ շրջանում նշանակում էր պայքար՝ Անդրկովկասի հանրապետութեաններում խորհրդային իշխանութեանը պահպանելու ու զարգացնելու համար:

Այդ պատճառով ել Անդրկովկասի բոլշևիկներն այն ժամանակ այնպես անողոքաբար ջախջախում էին նացիոնալ-ուկրոնիզմը:

* * *

Միայն Անդրֆեդերացիա ստեղծելով և այդ ֆեդերացիան ամրապնդելով էր, վոր Անդրկովկասի բոլշևիկները կարողացան Անդրկովկասի հանրապետութեաններում հասնել սոցիալիստական շինարարութեան այն հսկայական հաջողութեաններին, վոր մենք ունենք

այսօր և վորոնց համար Անդրկովկասի հանրապետութեանները կուսակցութեան ու կառավարութեան կողմից պարզեատրվեցին Լենինի շքանշաններով:

Անդրկովկասի հանրապետութեանները — «Ռուսաստանից ալելի գյուղացիական» (Լենին) այդ յերկիրներն այժմ վեր են ածվել ինդուստրիալ-ազրարային հանրապետութեաններին: Առաջին հնգամյակի պլանն Անդրբրկովկասի հանրապետութեաններում կատարվեց հաջողութեամբ և ժամկետից շուտ: Հաջողութեամբ է կատարվում յերկրորդ հնգամյակի պլանը:

Սորհրդային իշխանութեանն Անդրկովկասի հանրապետութեաններում հզոր ինդուստրիա ստեղծեց: Աճեց Ազրբեյջանի նավթարդյունաբերութեանը: Վրաստանում աճեցին մանդանի, ածխի, լեռնա-հանքային և արդյունաբերութեան այլ ճյուղեր: Գիմիական ու պղնձի արդյունաբերութեան խոշոր ձեռնարկութեաններ են կառուցվել և կառուցվում են Հայաստանում:

Արդյունաբերութեան համար ստեղծված է եներդետիկ հզոր բազա: Ստեղծված են արդյունաբերութեան մի շարք միանգամայն նոր ճյուղեր:

Արդյունաբերութեան տեսակարար կշիռն Անդրկովկասի հանրապետութեաններին ընդհանուր ժողովրդական տնտեսութեան մեջ արդեն հասել է 72 տոկոսի:

Հսկայական հաղթանակներ են ձեռք բերված գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման դործում: Գյուղացիական տնտեսութեանների մոտ 80 տոկոսը կազմակերպված են կոլտնտեսութեաններում: Կոլտնտեսային կյանքի ստալինյան կանոնադրութեան հիման վրա վերջին տարիների ընթացքում ամբողջ էն կոլտնտեսութեանները, աճել է կոլտնտեսա-

կանները ունենոր կյանքը: Հսկայական աշխատանք է կատարված հասուկ ու տեխնիկական կուլտուրաների՝ բամբակի, թեյի, ցիտրուսների, խաղողի, ծխախոտի, թունդի ծառի և այլնի զարգացման ուղղութեամբ: Կատարվել և կատարվում են ցամաքեցման ու վուրդման խոշոր աշխատանքներ (Կոլխիդա, Մուղան, Ալազան, Ղոնք և այլն):

Գյուղատնտեսութեան համար ստեղծված է տեխնիկական հզոր բազա: Ստեղծված են մեքենա-տրակտորային կայաններ, կոլտնտեսային դաշտերում աշխատում են կոմբայններ, ավտոմոբիլներ և տասնյակ հազարավոր գյուղատնտեսական զանազան բարդ մեքենաներ:

Սորհրդային իշխանութեան ժամանակ աճել է Անդրբրկովկասի ժողովուրդների կուլտուրան: Լիո՛վին վերացվում է անդրադիտութունը, ստեղծված է բարձրագույն ուսումնական հաստատութիւնների ցանց, դիտա-հետազոտական ինստիտուտների ցանց, զարգանում են գրականութիւնն ու արվեստը:

Ստեղծելով և ամրացնելով Անդրֆեդերացիան, Անդրբրկովկասի հանրապետութիւնների բոլշևիկներն ու աշխատավորները իսպառ վերացրին Անդրբրկովկասի ժողովուրդների միջև յեղած ազգային յերկպառակութեան արտահայտութիւնները և անխորտակելի բարեկամութիւն հաստատեցին նրանց միջև:

Ընկեր Մոլոտովը 1935 թվականի դեկտեմբերին Սորհրդային Հայաստանի աշխատավորութեան պատվիրակութեան ընդունելութեան ժամանակ ունեցած իր յելութեամբ հետեյալն էր ասում Անդրբրկովկասի ժողովուրդների բարեկամութեան մասին.

«Մենք հաճանք այն բանին, վոր բաղձագգի Անդրբրկովկասում, վորտեղ յերկար ժամանակի ընթացքում սրժամն սրայքար էր տեղի ունենում տարբեր ազգութիւնների աշխատավորների միջև, մի սրայքար, վորն ամեն կերպ հրահրում էլին կապիտալիստներն ու ցարական սարսափորները, — այժմ այդ սրայքարը վերջնականապէս վերացված է և այդ սրայքարի փոխարեն ծաղկում է Անդրբրկովկասի բոլոր աշխատավորների համերաշխ կյանքը»:

Մեծ է ու անխորտակելի Վրաստանի, Հայաստանի ու Ադրբեյջանի աշխատավոր ժողովրդի բարեկամութիւնը միմյանց հետ, մեծ է ու ամուր Անդրբրկովկասի աշխատավոր ժողովուրդների բարեկամութիւնը Սորհրդային Միութեան բոլոր ժողովուրդների աշխատավորների հետ:

Ստեղծելով ու ամրացնելով Անդրֆեդերացիան՝ Անդրբրկովկասի հանրապետութիւնների բոլշևիկներն ու աշխատավորները միասնական ջանքերով վերջնականապէս ջախջախեցին մենշևիկների, դաշնակիների ու մուսավթականների հակահեղափոխական կուսակցութիւնները և վերացրին կապիտալիստական վերջին դասակարգը՝ կուլակութիւնը:

Մեր կուսակցութեան հաղթութիւնը սոցիալիստական շինարարութեան մեջ, կոլտնտեսային կարգերի ամրացումը գյուղում՝ արմատապէս վերացրին մենշևիկիկների, դաշնակիների ու մուսավթականների հակահեղափոխական դորժուներութեան հողը:

Սոցիալիստական շինարարութեան հաղթանակի համար, կուսակցութեան գլխավոր գծի ու նրա ազգային քաղաքականութեան համար մղվող սրայքարում Անդրբ-

կովկասի հանրապետութիւններում աճեցին ու դատարարակիւնցին աշխատողների կազմերը: Աճեցին կուսակցական, տնտեսական, խորհրդային ղեկավարների կազմերը: Աճեցին գիտական-տեխնիկական ինտելիգենցիայի ու մեր հայրենիքի նշանավոր մարդկանց՝ ստալանովականների կազմերը, վորոնք որինակելի աշխատանքի որինակներ են տալիս սոցիալիստական շինարարութեան ամենատարբեր բնագոյւտներում: Այդ կազմերի աճումն Անդրկովկասի հանրապետութիւններում՝ մեր կուսակցութեան ամենամեծ հաջողութիւններէ մեկն է հանդիսանում:

Այս բոլոր հսկայական հաջողութիւնները, վոր ձեռք են բերել Անդրկովկասի հանրապետութիւնները, պայմաններ ստեղծեցին Անդրֆեդերացիայի վերացման համար: Այս է խորհրդային պետութեան ղեկաւորութեան գարգացման պրոցեսի որինաչափութիւնը:

Անդրկովկասի հանրապետութիւնների տնտեսական-եկոնոմիկ փոխհարաբերութիւններն այսօր արդեն չեն սահմանափակվում միայն Անդրֆեդերացիայի ներսի հարաբերութիւններով:

Անդրկովկասի հանրապետութիւնները՝ Վրաստանը, Հայաստանը և Ադրբեջանը, իրենց աճող տնտեսութեան պայմանների շնորհիւ, այժմ տնտեսական լայն կապեր ունեն ամբողջ խորհրդային Միութեան շատ յերկրամասերի ու հանրապետութիւնների հետ:

Ընդարձակվել ու ամրացել են նաև Վրաստանի, Ադրբեջանի ու Հայաստանի կապերն անմիջականորեն ՍՍՀՄ-ի մյուս հանրապետութիւնների հետ:

Սոցիալիստական Միութեան մյուս հանրապետութիւնների ու յերկրամասերի հետ Անդրֆեդերացիայի հան-

րապետութիւնների ունեցած այդ ուղղակի փոխհարաբերութիւնների զարգացումն այդ հանրապետութիւններից յուրաքանչյուրի համար միանգամայն նոր գլուխութիւն ստեղծեց խորհրդային Միութեան արտեմում:

Սոցիալիստական շինարարութեան հաղթանակներն ազդային հանրապետութիւններում այժմ նոր ինդիքներ են դնում կուսակցութեան առջև ազդային հարցի բնագոյւտում: Ազդային հանրապետութիւններում ստեղծված է արդյունաբերութիւն, այդ արդյունաբերութեան մեջ աճել են բանվորների կազմերը: Անդրկովկասում մինչև հեղափոխութիւնն արդյունաբերութեան ու գյուղատնտեսութեան մեջ յեղել է 67·200 բանվոր, իսկ առ 1-ը հունվարի 1936 թվականի՝ 312·200 մարդ: Ազդային հանրապետութիւնների գյուղացիութիւնն այսօր կոլտնտեսային գյուղացիութիւն է, նվիրված կոլտնտեսային կարգերին և խորհրդային իշխանութեանը:

Այստեղից էլ՝ կուսակցութեան ազգային քաղաքակրթութեան ինդիքն է ելլ ամէլի ամրացնել ազգային ճիշտ փոխհարաբերութիւնները խորհրդային Միութեան աշխատավորներին (բանվորներին, գյուղացիութեան ու ինտելիգենցիային) միջև, վորոնք միավորվել ու կազմել են մեծ խորհրդային Միութեան մեջ մտնող հանրապետութիւններ և արդեն հասել են վճ միայն իրավական, այլև տնտեսական հավասարութեան:

1931 թվականի հոկտեմբերի 31-ին ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմը նշեց, վոր ՀամԿ(բ)Կ Անդրյերկոմն Անդրֆեդերացիայի տնտեսական ու կուլտուրական շինարարութեան ղեկավարման գործում թույլ է ամէլ չափից դուրս կենտրոնացում, վորը մի շարք ճյուղերում

հասցրել և հանրապետական մարմինների ղեկավարվման:

Հենց այդ վորոշմամբ ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմը պարտավորեցրեց Անդրկովկասի կուսակցական կազմակերպություններին՝ ապահովել Անդրֆեդերացիայի մեջ մտնող ազդային հանրապետութունների լայն ինքնազործունեություն ու տնտեսական նախաձեռնություն ծախարումը:

Ազդային հանրապետությունների ինքնազործունեություն ու տնտեսական նախաձեռնությունը դարգացնելու վերաբերյալ ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի այդ ցուցումների կատարումը պայմաններ նախապատրաստեց Անդրֆեդերացիայի վերացման հարցը ղեկու համար:

Անդրկովկասյան Ֆեդերացիան խոշոր դեր է խաղացել սոցիալիստական շինարարության հաղթանակի համար Անդրկովկասի հանրապետությունների մղած պայքարում: Նա լիովին լուծեց իր առջև դրված բոլոր խնդիրները, ուստի և Անդրֆեդերացիայի՝ ԽՍՀՄ-ի նոր Սահմանադրության նախագծի մեջ նշված վերացումը միանգամայն ճիշտ ու ժամանակին մի քայլ է հանդիսանում խորհրդային սոցիալիստական պետության հետագա շինարարության ճանապարհին:

* * *

Նախկին նացիոնալ-ուկրոնիստներից վրամանք, վորոնք իր ժամանակին պայքարում էին Անդրֆեդերացիայի ստեղծման դեմ, այժմ չեն ղլանա դադարազուրկ շարակրատել, թե իրենք, նացիոնալ-ուկրոնիստներն, իրր թե իրավացի էին, թե Անդրֆեդերացիայի վերացման առաջարկը, վոր հայտնություն է արժանացել ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի պլենումի և ԽՍՀՄ-ի Կենտգործ-

կոմի նախագահություն կողմից, իրենց նախկին իրավացիության հաստատումն և հանդիսանում:

Կարևոր կա՞ արդյոք խոսելու նախկին նացիոնալ-ուկրոնիստների նամանորինակ շարակրատության ամբողջանհեթեթության ու հակակուսակցականության մասին:

Ինչպես յերևում է, ազդային հանրապետություններում տեղի ունեցած սոցիալիստական շինարարություն մեծագույն հաղթանակների բոլոր 15 տարիներն այդ մարդկանց կողքովն են անցել, և նրանք մինչև այժմ չեն հասկանում վո՞չ իրենց հին սխալները, վո՞չ էլ այն, ինչ կատարվում է այսօր Սորհրդային Միության մեջ: Նրանք սխալվում էին ա՛յն ժամանակ, նրանք սխալվում են նաև այժմ:

Տարակույս չկա, վոր մեծապետական տարրերը նույնպես կիործեն արտելք կատարել Սորհրդային Միության նոր Սահմանադրության վերաբերյալ ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի պլենումի այս համաշխարհային պատմական վորոշումների դեմ:

Տարակույս չկա, վոր իրենց հակահեղափոխական նպատակներին համար նոր Սահմանադրությունն ոգտագործելու կործեր կանեն նաև խորհրդային իշխանություն բոլոր վոխերիմ թշնամիները, առաջին հերթին սրոցկիստական-գինովյեվական ջախջախված խմբակների մնացորդներից:

Մեր առջև խնդիր է ծագացած՝ վերջնականապես վոչնչացնել, յերկրի յերեսից ջնջել սոցիալիստական շինարարության թշնամիներին, ինչպիսի ղեկավակ տակ էլ թագնված լինեն նրանք, և այդ հիման վրա հասնել մեր մեծ սոցիալիստական հայրենիքի հզորության ու

Խորհրդային Միության ժողովուրդների բարեկամու-
թյան է՛լ ամելի ամրացման :

Վրաստանի, Ադրբեջանի և Հայաստանի բոլջեղի-
ներն ու բոլոր աշխատավորները հակառակն խանդա-
վառութեամբ դիմավորեցին ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի պլե-
նումի վորոչումները ստալինյան Սահմանադրութեան
մասին :

Վրաստանի, Ադրբեջանի ու Հայաստանի բոլջեղի-
ները, վորոնք հակառակն աշխատանք են կատարել
Անդրկովկասի հանրապետութեաններում խորհրդային
իշխանութեանն ամրացնելու և այդ հանրապետու-
թեաններում սոցիալիստական շինարարութեանը ծա-
վալելու ուղղութեամբ, վորոնք սլաքար են մղել
հակահեղափոխական նացիոնալիստական կոսակցու-
թեանների դեմ, արոցկիդմի ու նացիոնալ-ուկր-
ներդմի դեմ, վորոնք մեծ հաջողութեանների յեն
հասել մասսաների ինտերնացիոնալ դաստիարակու-
թեան գործում, Անդրկովկասի ժողովուրդների միջև
անխորտակելի բարեկամութեանն ամրացնելու գոր-
ծում, — հետագայում ևս անհաշտ ու անչեղ կեր-
պով կպայքարեն Լենինի-Ստալինի մեծ գործի համար :

Խմբ. նշ. Մակինց, Թարգմ. Լ. Արովյան, սրբ. Վ. Զիդեջյան,
Տեխն. խմբ. Վ. Մանուկյան

Փլավլիտի լիազոր C-1079, պատվ. 232, հ.ատ. № 383, տիրած 10.000,

ինդեքս II-84
PK

Հանձնված է արտադրութեան 28/VI 1936 թ. ստորագրված է
սպառութեան 28/VI 1936 թ.

Հայկու սեռասի տպարան, Երևան, Օրվա լրագրողյան № 27

« Ազգային գրադարան

NL0207738

513

34. 651

ԳԻՆԸ 20 ԿՈՊ.

Л. БЕРИЯ
НОВАЯ КОНСТИТУЦИЯ СССР
И
ЗАКАВКАЗСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ

Армпартиздат, Эривань